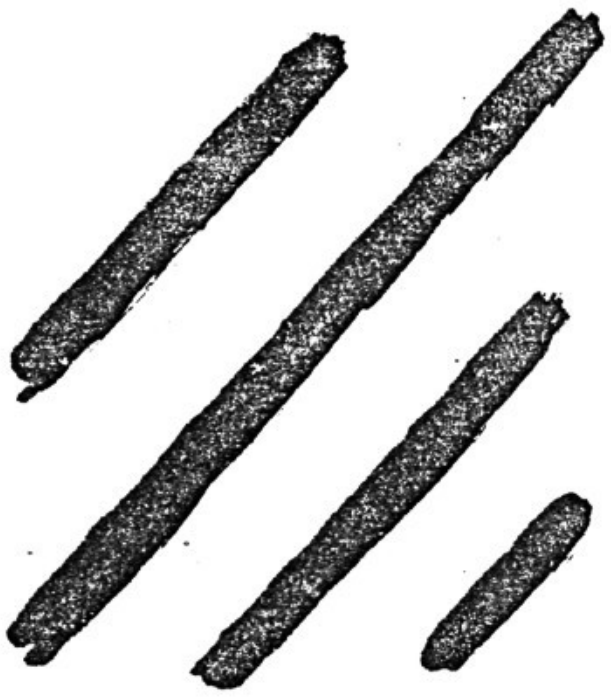

mel i sucre

n° 31

MEL I SUCRE, num 31 Gener
1.983. Butlletí informatiu de
l'Obra Cultural Balear a Sant
Joan, per als socis.

Local social - C/ Nou - 6

PORTADA .- Ermita de Monserrat

Tothom que vulgui col.laborar
que faci de veure algú de l'e-
quip de treball.

Tirada actual - 90 exemplars.

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU

- Notícies locals, del que succeeix al poble fins a l'hora de tancar el número, per L'O.C.B.
- Retalls, fragment d'un article d'ecologia corresponent a la Uliçó inaugural del curs acadèmic 79- 80, per Antoni Bennàsser Roig.
- Cançons populars de Sant Antoni recollit del "Cançoner" del pare Ginard i de "Vols d'orenetes" de Francesc Bonafé.
- Eremitisme, breu història d'aquesta modalitat religiosa des del seu neixement fins als nostres dies, per Joan Morey Company.
- Carta nº 8 a un jove poeta, traducció del poeta txec Rainer Me Rilke.
- Somni de matinada, poema romàntic del sempre inspirat Miquel Bayçà Bonet.
- Energia, definició general; utilització per l'home de diferents tipus d'energia, per Joan Morey i Pep Roig.
- Un poc de cultura popular, en Cosme Niçorra ens parla de cançons populars de Mallorca

-- Dia 4 de Gener tingué lloc l'assemblea extraordinària de l'O.C.B. Se va acordà seguir amb la publicació del bolletí informatiu durant l'any 1.983; se parlà de fer depòsit legal i inscriure-la a Premsa Forana. Altres activitats possibles: conferències al saló d'actes de l'Ajuntament, fogueró de Sant Antoni, excursió a Bonany.

-- Dia 5 de Gener vespre els reis feren acte de presència a la vila de Sant Joan i dugueren regals a betzef per tothom qui en va voler.

-- Dia 15 de Gener vespre foren els foguerons de Sant Antoni, en tot el poble se'n feren 19, a la plaça del Camp n'hi havia quatre: el dels " quintos " molt gros i enmig (un vespre abans ja cremava), el de l'O.C.B., el de la Penya Motorista i l'altre particular. Tots varen esser visitats de prest pel dimoni i els xeremiers, i de tard agruparen al seu entorn gent glosadora, cantadora, vetladora, i coets per llarg.

-- Diumenge dia 16 foren les beneïdes,enguany poc concorregudes. Només tres carrosses passaren per davant l'esglèsia per rebre l'aigua del rector. El dilluns, dia 17 no hi hagué escola i hi va haver una missa en honor al sant.

-- De moment s'ha posposat l'homenatge al mestre Pagès i també el nomenament de fill il.lustre de Sant Joan. Pareix que l'Ajuntament no frissa i espera millor ocasió (se diu que hi ha poques firmes al llibre per recolzar aquest nomenament de fill il.lustre)

-- Durant el mes de Gener se pot dir que no ha caigut ni una gota d'aigua, si bé quasi cada dia dematí hi ha una bona gelada: les temperatures són molt fredes a la nit i primeres hores del dia, però a la resta són més bé primaverenques.

-- El santjoaner Jordi Gaià, dia 21 de Gener sortí per T.V., parlà de Ramon Llull i de la seva obra.

-- Un equip de tres professors, un d'ells santjoaner (Climent Picornell) ha publicat el llibre " Balears ", experiències didàctiques per 4 º curs d'E.G.B., que parla de la realitat geogràfica, econòmica i històrica de les nostres illes. A un dels temes surt el plànol de Sant Joan que fou publicat per la revista Mel i Sucre nº 7

-- S'ha encimentat un lateral del pati de les escoles de Sant Joan. Fareix que les escoles noves, que prest farà quatre anys que se prometen a " bombo i platillos" per l'U.C.D, no duen marxa de fer-se.

-- A un partit de finalitzar la lliga voleibol (cadete.femení) l'equip de Sant Joan va situat en primera posició després de derrotar el 22-01-83 a l'equip C.P. Gels per un tanteig de 3- 1.

Els resultats de tota la lliga són els següents:

13- 11- 82

Sant Joan - San José de la Montaña 3- 1 (15- 9, 15- 7, 7- 15, 15-7)

20- 11- 82

Sant Joan - C.P. Gels 3- 1 (15- 1 , 15- 6, 0 - 15, 15- 10.)

27- 11 - 82

San Vicente - Sant Joan 3- 2 (5- 15- 3- 15, 15- 5, 15- 12, 15- 13)

04- 12- 82

San José - Sant Joan 3- 1 (16- 14, 15- 3, 14- 16, 15- 11)

11- 12- 82

C.P. Gels - Sant Joan 3-1 (10- 15, 15- 10, 16- 14, 16-- 14)

18- 12- 82

Sant Joan - San Vicente 3- 0
(16- 14, 17- 15, 15- 3)

15- 01- 83

Sant Joan - San José 3- 0
(15- 5, 15- 12, 15- 11)

22- 01- 83

Sant Joan - C.P. Gels 3- 1
(15-7, 14- 16, 15- 12, 15-4)

Dades facilitades per l'entrenador Andreu Gelabert.

-- La jove santjoanera Catalina Bauçà guanyà el cross del Castell de Bellver, categoria cadete femení,

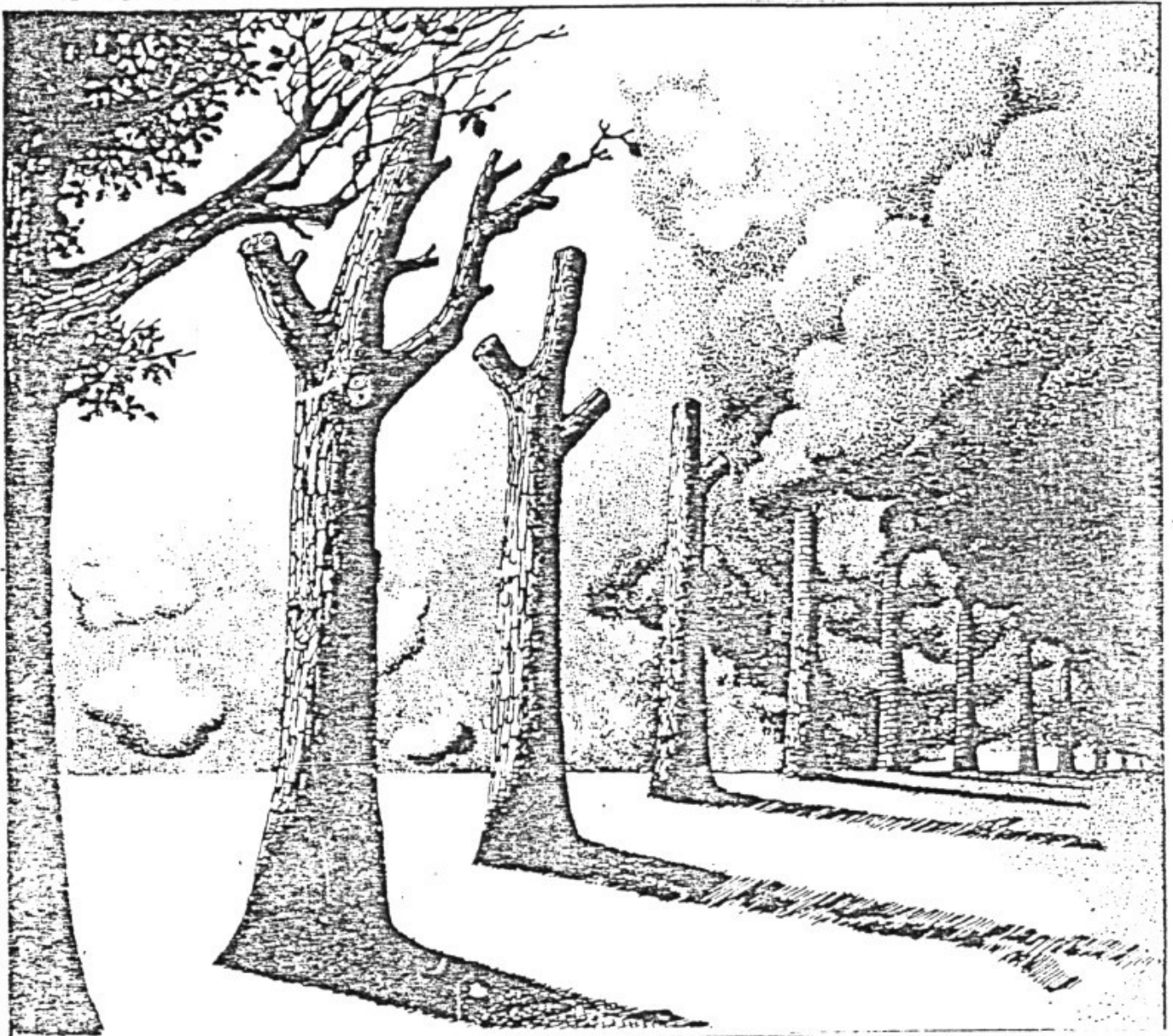
Ayer resultó vencedora en el Segundo Cross de Bellver, en la categoría Cadete Femenino, la guapa atleta Catalina Bauzá, que vemos próxima a la meta.

RETALLS

(Fragment d'un article damunt -ECOLOGIA- corresponent a la Lliçó inaugural del curs acadèmic 1.979-80 donada per Antoni Bennàsser Roig)

"L'Ecologia, es diu freqüentment, que està de moda. Haurien de dir que l'Ecologia, desgraciadament, està de moda. Perquè els motius que han fet que aquesta disciplina biològica hagi sortit del seu àmbit habitual i vagi de boca en boca, de política, periodistes, publicitaris o de la gent que vol demostrar estar al dia, no són per sentir-se massa satisfets.

Des de que l'home existeix es preocupa per dominar el món, en el qual viu. En principi, cercava aquí i allà el seu aliment, aprofitant els fruits que trobava o caçant quan podia, es portava con una

espècie més. A poc a poc, es va anar assentant en un lloc, conrava la terra i domesticava animals, dels quals treia un profit. Segueren passar molts d'anys en aquesta situació, la incidència de l'home damunt el medi era mínima. Aquesta incidència va anar augmentant, de mica en mica, fins als moments actuals, en què el domini damunt l'entorn, és quasi bé absolut. S'han vençut moltes malalties, la tecnologia utilitzada és força sofisticada i cobreix tots els camps. Ens domam compte que les transformacions produïdes damunt l'entorn han estat més grans amb un parell de desenes d'anys que en tota la resta de la història.

I degut als avanços obtinguts hi ha una llista gran de problemes que ens amenacen: explosió demogràfica, manca d'energia, esgotament dels recursos no renovables; estam emmetzint el medi amb la pol·lució, els recursos no renovables estan continuament amenaçats: tals de boscs, incendis, la mar disminueix la seva producció.

L'home, malgrat les afirmacions de Darwin, es creia una espècie diferent, no sotmesa a les lleis naturals que regulen el món. I ara es troba que el desenvolupament aconseguït, que es creia alliberador, es gira en contra nostre i amenaça la nostra subsistència.(...)

(...)Deiem al principi que l'interés pel que estudiava l'ecologia era degut a la creixent degradació del medi ambient. La reacció en front d'aquest problema, com de molts d'altres, cal aconseguir-la a base de cultura. Sovint hem vist molta gent protestar per la destrucció d'edificis d'interés artístic o històric, mentre que la mateixa gent quedava poc menys que indiferent davant la destrucció dels medis naturals.

Les nostres illes són un model tristament paradigmàtic de destrucció del medi. Arreu del món, és utilitzada l'expressió de "balearització del paisatge", per assenyalar la situació a la qual hem arribat i que es vol evitar en altres llocs: la destrucció sense traves. És curiós, unes illes que intenten atreure els visitants pel paisatge i no es preocupen de conservar-lo: urbanitzacions a llocs privilegiats, forta contaminació marina degut a l'ocupació hotelera. Els incendis forestals que van destruint d'any en any les garrigues, incendis provocats, però mai ben aclarits els motius dels incendiàries.

Davant aquesta situació cal treballar per arribar a una consciència col·lectiva d'amor i protecció cap a la naturalesa.(...)

(...)Protegint la naturalesa ens estem protegint a nosaltres mateixos. Com a espècie estem obligats a complir les mateixes lleis naturals que compleixen les altres, i aquestes lleis malgrat la nostra potència no les podem canviar. Pensem que allò que està en joc no és just un món habitable, sinó el nostre futur com a espècie.

Antoni Bennàssar Roig

=====

CANÇONS DE SANT ANTONI

El desset és Sant Antoni
i el vint Sant Sebastià.
Qui bones obres farà
no tindrà por del dimoni.

Si vols cançons de picat
comana- hu a Sant Antoni;
mai te toc un llamp forcat
forrat de pell del dimoni

Sant Antoni ha vingut
amb un ase amb quatre cames,
amb un covo d'ensaimades
i una botella de suc.

Sant Antoni anava curt
abrigat amb un llençol,
i mos ha duit unes sabates
per anar a jugar a futbol.

Sant Antoni és demà
i anit fan sa revetla,
cada frare té sa cel.la
i es seu llit per descansar.

Sant Antoni i el dimoni
jugaven a trenta ú
el dimoni va fer trenta
Sant Antoni trenta ú.

Sant Antoni para lloses
per voreres i clapers,
per guanyar quatre doblers
i fer- se unes varques noves.

Sant Antoni de Viana
és el desset de Gener;
venturós homo qui té
sa dona que no l'enganya.

Sant Antoni és un bon sant
qui té un dobler le hi dona,
perquè guard s'animal
tant de pèl com de ploma.

Sant Antoni va per mar
sonant una campaneta
i amb la seva guitarreta
tots els peïxos fa ballar.

POPULARS

eremitisme

Eremitisme és la forma de vida religiosa d'alguns cristians que per motius ascètics, es retiren a la solitud. L'eremitisme sorgí al segle III. Hom considera Pau de Tebes com el primer eremita conegut i Antoni, seguidor seu, com a propagador de la vida eremítica a l'Alt Egipte, des d'on s'estengué per tot l'Orient.

Com a forma general de vida monàstica, l'eremitisme fou substituït pel cenobitisme. Els segles XII i XIII, es troben encara a occident molts d'eremites independents, però la tendència general era d'agrupar-se en ordes religiosos eremítics, com els dels eremites de Sant Pau, dels de Sant Agustí, etc.

Als Països Catalans, les notícies sobre eremites i nuclis eremítics anteriors a la conquesta musulmana són quasi nul·les, però reg ten tradicions posteriors d'eremites que reberen culte. Alguns dels monestirs catalans primitius semblen derivar de nuclis eremítics, especialment els situats prop de coves. A la fi del segle X tingué una especial importància el nucli eremític format entorn de de Cuixà. Tanmateix, el primer moviment anacorètic clarament definit fou, els segles XI i XII, el situat a les montanyes de Prades, al Montsant i a la serra de Llana. Hi hagué també aquí eremitisme femení, que aviat es decantà cap al Cister. El 1.271 un nucli d'eremites situat entorn de Santa Fe del Montseny es convertí en orde d'eremites de Santa Fe, amb cert estatut jurídic. En aquesta època esdevingué freqüent, sota el model de Montserrat, que grups d'eremitans s'establissin al voltant d'una casa monàstica.

Dins el mateix segle XIII es formaren nuclis eremítics a València i a Mallorca. És especialment conegut el moviment mallorquí del puig de Randa, on es retirà Ramon Llull (1.275) i posteriorment (1.349) Arnau Desbrull, que aviat es veié voltat d'èmuls i deixebles; prop del santuari de la Mare de Déu de Cura i de Sant Honorat hi havia onze cel·les eremítiques el 1.394. A Santa Magdalena del Puig d'Inca consten eremites masculins i femenins des de 1.308, i hi hagué altres nuclis a Valldemossa (a les ermites Velles), a Esporles, a Bunyola a Sant Salvador de Felanitx.

L'eremitisme tingué una re florida en temps moderns entorn

de monestirs o en els erms (deserts). A Mallorca gràcies a Joan de la Concepció Mir i Vallès, part de l'anacoretisme es convertí en cenobitisme sobretot amb la congregació eremítica de Sant Pau i Sant Antoni, que revitalitzà l'eremitisme a Sant Honorat el 1.763 i fundà el desert de Betlem a Artà, el 1.805 a 1.896 tres ermitans s'instal·laren al santuari de Bonany.

A Sant Joan se tenen les següents dades d'ermites i ermitans:

- A 1.400 ja hi havia l'ermita del Puig de Sant Nofre i a 1.414 hi vivia un ermità.
- A 1.624 l'ermità Joan Cliver es va fer càrrec de Consolació
- A 1.740 moria a Puigpunyent, Josep de Sant Antoni, ermità santjoaner.
- S'ermità Pau de Sant Joan juntament amb dos de Ciutat, un de Montuiri i un altre d'Artà s'instal·laren a 1.805, a una torre mig esbucada de Betlem; poc temps després se construí l'ermita que hi ha actualment.
- S'ermità Teco, instal·lat a Bonany, morí pels anys 60
A més de Mallorca, actualment hi ha eremitisme a Montserrat.

Joan Morey Company

- Ermitanet, a on vas
a peu sense sa somera ?
- Jo me'n vaig a la gravera
a cavar- me lo meu jaç

Sa vida d'un ermità,
per estar ben ajustada,
ha d'esser molt retirada
i amb res del món trafegar.

Sant Antoni és un sant vell
es més vell que hi ha a s'ermita
ell mos dóna pasta frita
i coques com un garbell.

Només són perilloses i dolentes aquelles tristors que les duim a ofegar entre la gent; com les malalties que, tractades de manera superficial i nècia, just se retiren per declarar-se, després de poc temps, més terribles i que s'acumulen de dins, i són vida, són vida no viscuda, menyspreada, perduda, per la que es pot morir. Si fos possible veure més enllà del terme a que arriba el nostre saber, i encara qualche cosa més enllà de les avançades dels nostres sentiments tal vegada suportariem nostres tristors amb més confiança que nostres alegries. Doncs aquells són moments en que qualche cosa nova, qualche cosa desconeguda ha entrat dins nosaltres; els nostres sentits enmudeixen tot assustats, tot en noltros se retreu; es produeix una treva i lo nou, el que ningú coneix, s'alça enmig i calla.

Crec que quasi totes nostres tristors són moments de tensió, que a manera de paràlisi experimentam, perquè ja no percebem el sentir dels nostres alienats sentits. Perquè estam tot sols amb lo desconegut que ha entrat dins noltros; perquè ens trobam enmig d'un trànsit on no hi podem permanèixer. Es per això que també la tristor passa.

No podem dir qui ha vingut; tal vegada no ho sapiguem mai; però per molts d'indicis coneixem que lo futur ha entrat així per transformar-se dins nosaltres molt abans que succeeixi. D'aquí que sigui tan important estar tot sol i atent quan s'està trist; perquè l'instant, aparentment en blanc, immòbil, que el futur penetra dins noltros, se troba molt més aprop de la vida que aquell altre moment renouar i casual en que ell ens succeeix des de fora. Quant més tranquils, sofrits i francs siguen en nostres tristors, tant més profunda i decididament entra dins nosaltres lo nou, tant millor ho assimilam, tant més nostre serà el destí, i un dia quan es realitzi, ho sentirem en lo íntim, afí i proper. I això és necessari. Es necessari que res estrany ens succeeixi si no és allò que nos pertany des de fa temps. També aprendrem, que el que deim destí, surt dels homes, no entra a ells des de fora.

Lo futur està fix. La soledat, en el fons, no és res del que se pugui agafar o deixar. Som solitaris. Un pot fer-se'n il·lusions i fer com si no fos així. Això és tot. Però és molt millor racc-

nèixer que ho som; encara més, partir d'aquí. Succeirà que experimentem vertigen, ja que tots els punts en que nostros ulls solien descansar, nos són llevats. Tenim que acceptar nostra existència tan ampliament com sia possible. Els esdeveniments anomenats fenòmens, la mort, totes aquestes coses que nos són tan afins, han estat tan reprimides, tan allunyades de la vida per un rebutjament quotidià, que els sentits amb que les podiem aprehendre s'han atrofiat. De Déu ni xerrar-ne. Però la por a lo inexplicable no sols ha fet més pobre l'existència de l'individu; també les relacions entre un ser humà i un altre han estat limitades i desviades del solc de les infinites possibilitats fins a un lloc erm de la vorera, on res ocorre.

Però sols el qui està apercebut per tot, el que res exclou, ni encara lo més enigmàtic, sentirà les relacions amb un altre ser com una cosa viva, i esgotarà per ell mateix la seva pròpia existència.

Hem estat posats dins la vida com dins l'element en que hi estam més ben acondicionats, i a més, per acceptació mil·lenari, hem arribat a esser tan parecuts a ella, que si quedam immòbils amb prou feines ens diferenciam. No tenim cap motiu de recel contra el món, ja que no està contra noltros. Si ell té espants, són nostros espants; si té fondals, nos pertanyen; si hi ha dins ell perills hem de procurar estimar-los i si organitzam la nostra vida d'acord amb el principi que nos aconsella atènyer-se sempre a lo difícil, llavors allò que encara nos pareix lo més estrany ens resultarà lo més familiar i -feel. ¿ Com podriem oblidar els vells mites vigents a l'origen de tots els pobles; els mites d'aquells dracs que en el moment culminat tornen princeses ? Tots els dracs de la nostra vida tal vegada sien princeses que només esperen veure-nos un dia, bells i atrevits. Tal vegada tot lo terrible no sia més que el que necessita la nostra ajuda.

No tenim que sobresaltar-nos quan una tristia s'aixequi davant noltros. Hem de pensar que qualque cosa se verifica dins noltros, que la vida no ens ha oblidat. La malaltia és el medi pel que un organisme s'allibera de lo estrany. Hem d'esser sofrits com un malalt i confiats com un convalescent. Hem d'esser també el metge que nos vigila.

No extreure conclusions precipitades del que succeeix;

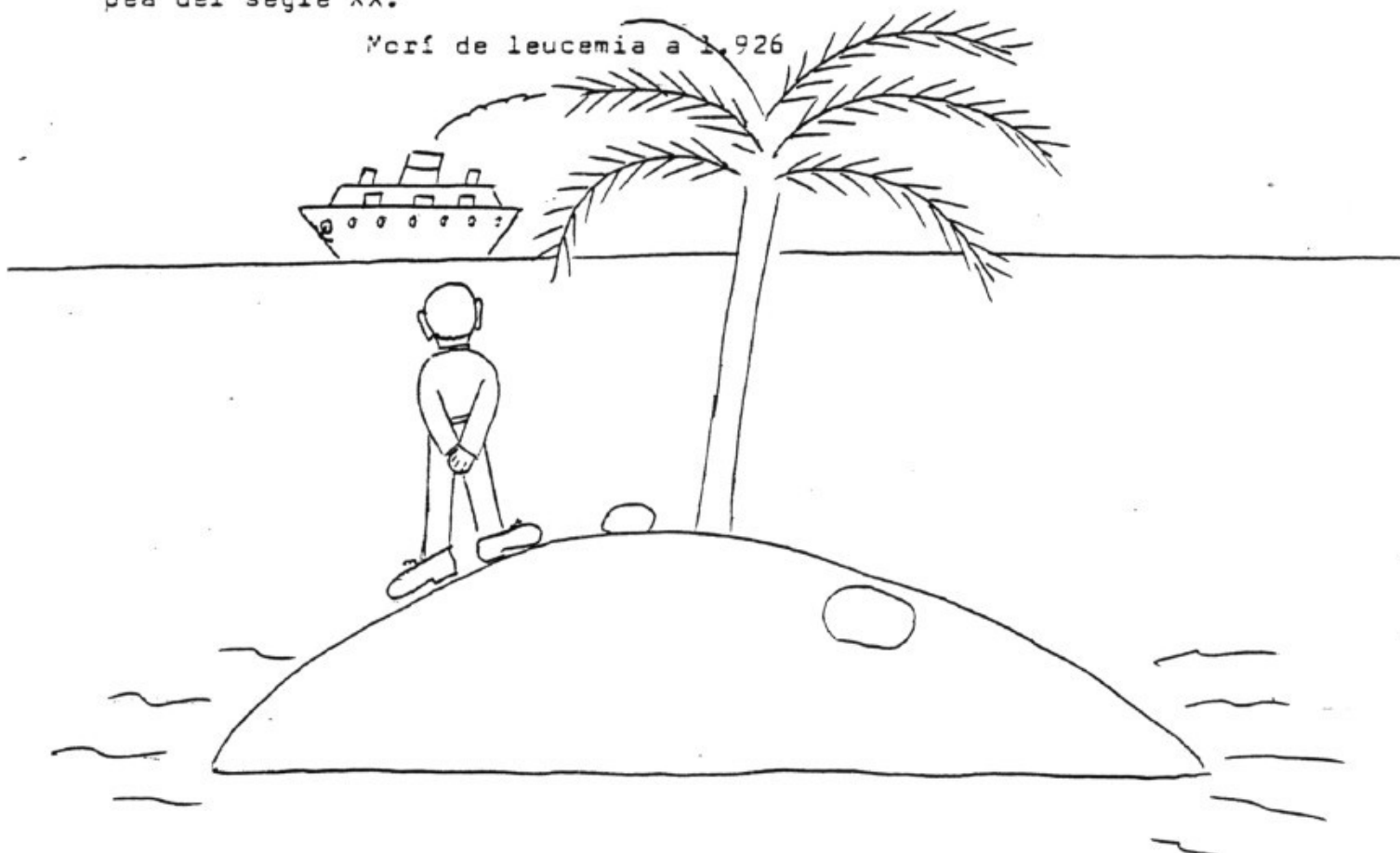
deixar- lo ocorre simplement. En general, hi ha que anar molt alerta en els noms; sovint el nom d'un crim és el motiu pel que se romp una vida; no l'acte mateix, sense nom i personal, que tal vegada fou d'aqueixa vida una necessitat determinada, que hagués pogut ésser incorporada per la vida sense cap dificultat.

No cregui vostè que el qui tracta de confortar-lo visqui sense cansaments, entre les paraules senzilles i reposades que a vostè qualque vegada l'alivien: té una vida plena de feina i de tristot i queda molt darrera elles. Ja que si fos d'altra manera, ell mai les hagués pogut trobar.

=====

RAINER M^o RILKE .- Poeta txec de llengua alemanya. Neix a 1.875. Persona d'una problemàtica existencial individual (inconsistència de la vida, caràcter inabastable dels sentiments), a una de les seves obres " Duineser Elegien " (1.922) tendeix a una solució encara més radicalment individual, la poesia com a solució única del problema vital. A questa obra juntament amb " Sonette an Orpheus ", totes dues molt meditades, que celebren la vida de l'home com a ésser hímic, han tingut una influència decisiva a tota la literatura europea del segle XX.

Mort de leucèmia a 1.926

★ ★
Solament
per a Romantics

SOMNI DE MATINADA

Fou solament un somni
de la meua ment incontrolat

Ella era una bona jove
que tenia el cor ocupat

Jo l'estampa abominable
d'un qui es sent enamorat

Fou l'amor d'un sol dia
més bé d'una nit qualsevol

En la qual visquèrem l'alegria
de fer el que és més normal

Jo viure la meua ditxa
ella solament passar

Més però que hermos seria
que haguèssim tengut la gosadia
de truncar la realitat.

Fer que les lleis no escrites
que em dicta la societat.

No tenguessin validesa
i jo estàs al seu costat

Visquent sols a l'aventura
sense ni tan sols pensar

Sentint que la nit s'allarga
fins on no pugui acabar.

Miquel Bauçà

energia

Se diu energia a la capacitat d'un sistema físic per a produir treball; per exemple un cos humà té capacitat per a agafar un sac ple de blat i pujar-lo damunt la sala; per a realitzar aquest treball se val d'una energia potencial acumulada en el seu cos i la transforma en el moment de fer aquesta feina en força i moviment.

L'home necessita energia tant per a mantenir amb vida el seu cos com per a cobrir tota una quantitat de necessitats externes: Transport, llum, calefacció, vestit, alimentació, ...

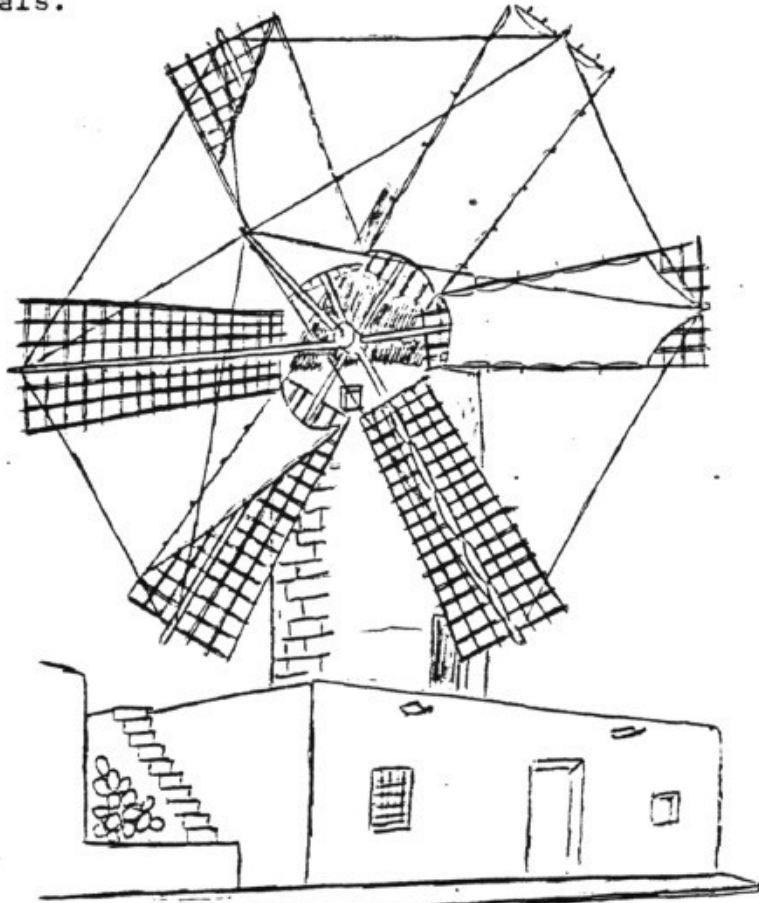
L'home primitiu just utilitzava l'energia necessària per a alimentar-se (a aquesta energia li donarem de valor 2), quan se va fer caçador el consum augmentà a 5 (pel consum domèstic del foc); quan passà a dedicar-se a l'agricultura primitiva, el valor passà a 12 (hi incorporà animals); l'agricultor desenvolupat necessitava una quantitat de 26 (implica el transport); l'home industrial necessita ja 77 (als anteriors molt augmentats s'afegeix el consum de maquinària, servicis, ...) i finalment l'home tecnològic actual necessita per un valor de 230.

L'home actual degut a què ha complicat el règim de vida necessita més calories per a alimentar-se : l'home primitiu necessitava per valor 2 i l'actual necessita 10. I el consum d'energia per necessitats externes ha augmentat de 0 a 220 ; aquest consum d'energia és degut a que l'home ha creat un complex sistema de vida molt tecnificat, automatitzat, ..

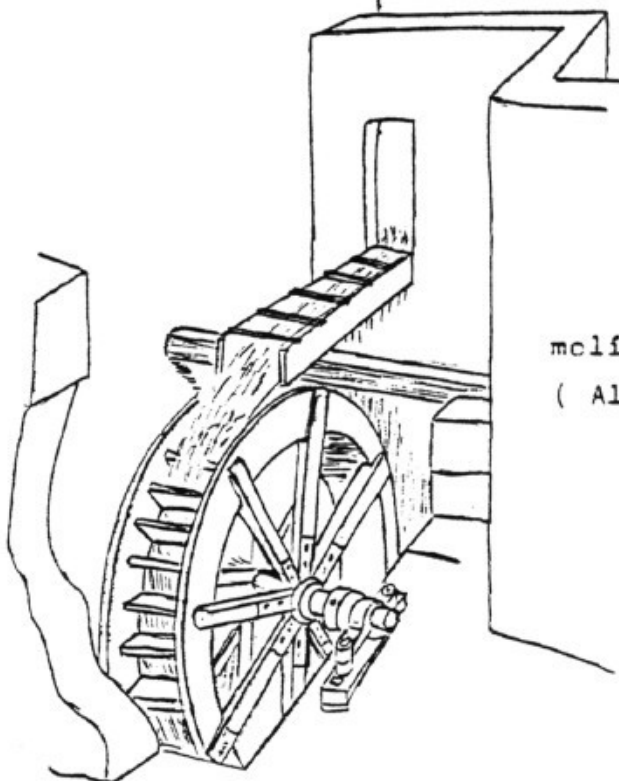
Aquesta energia l'home l'extreu d'unes fonts primàries de la Terra les més importants són:

- Combustibles fòssils: carbó, petroli, gas.
- Energia nuclear (fissió i fusió en proves), de l'Urani, Plutoni, Tori, si és de fissió i deuteri i triti a les de fusió.
- Energia geotèrmica, del calor de la Terra, aprofitable allà on hi ha emanacions calorífiques internes (els romans ja l'aprofitaven a les seves termes)
- Energia maremotriu, aprofita l'energia de les mareas de la mar.
- Energia de les ones de la mar. Tant aquesta com l'anterior no són aprofitables a la vorera dels grans oceans.
- Energia eòlica, aprofita l'energia del vent. Emprada des de temps immemorials pels homes: vaixells de vela, molins de vent.
- Energia hidràulica, aprofita l'energia potencial de l'aigua que està més amunt que el nivell de la mar. A Mallorca encara que no hi hagi rius hi ha hagut petites explotacions aprofitant aquesta energia: els molins d'aigua de la serra de Tramuntana.

- Energia tèrmica dels oceans, aprofitant les diferents temperatures que té s'aigua de la mar segons les profunditats.
- Energia solar, aprofita les radiacions del sol per obtenir diferents tipus d'energia: calorífica, elèctrica
- Energia de la biomassa, que és l'energia solar emmagatzemada per les plantes, que se pot aprofitar tant per obtenir calor. (el carbó de les sitges), per aliment i per altres productes industrials.

molí de vent per moldre farina
("Alcover- Moll ")

molí d'aigua
(Alcover- Moll)

Pep Roig Bauçà
Joan Morey Company

un poc de cultura popular

Una de les coses que tenim en cultura popular els mallorquins és la part de cançons. Són cançons, que com tothom sap, se canten a qualsevol part, fent feina, per fer festa, o simplement un entreteniment com qualsevol altre. Es una manifestació poètica-musical del poble mallorquí.

Generalment aquestes cançons són d'autors desconeguts, ja que solien sortir de glosadors, i quedaven retingudes per la gent que les escoltava, que llavors les transmetien per tradició. Són improvisacions, però que sempre tenen una qualitat poètica impressionant, fent a vegades jocs de paraules envitricollats, donant-li una profunditat i ternura dins el tema fabulosos; amb imatges plenes de gràcia, dins uns motllos d'una estructura molt senzilla. Normalment solen rimar el primer amb el quart i el segon amb el tercer:

Vos que amb lo mirar matau,
matau-me sols que em mireu,
que més m'estim que em mateu,
que si visc i no em mirau.

No hi ha rosa tan florida,
ni clavell amb tanta d'olor
ni mel amb tanta dolçor
com es teu nom Catalina

(recollides per l'Arxiduc Lluís Salvador)

Ses al.lotes d'Orient
quan se'n van a confessar,
diuen an es capellà:
- Es meu novio va calent.

(recollida per Janer Manila)

Però també, qualque vegada rimen el primer amb el tercer i el segon amb el quart:

Jo m'estim ^{més} una ullada
d'un jove santjoaner
que tota una festejada
d'un fadrí montuirer

Aquestes cançons solen ésser transmeses per tradició, fins que han arribat a gent com l'Arxiduc Lluís Salvador, el pare Rafel Ginard Bauçà, Gabriel Janer Manila, Francesc Bonafé Barceló, que les han recollides i les han editades.

Entre els poetes glosadors més destacats cal anomenar a En Bartomeu Oliver, de Campos, En Sebastià Gelabert, de Manacor, més conegut per En Tià de Sa Real, En Dionisi Sylvestre, el més antic de tots (segle XVI), va ésser perseguit per revolucionari, En Joan Pagès, un moliner d'Andratx, En Josep Seguí de Soller, En Miquel Esteve, un pagès d'Esporles, entre molts d'altres, aquests tres darrers del segle passat i els darrers que coneixem són En Calafat, En Planisi, En Pere Capellà més conegut per Mingo Revulgo.

Aquests glosadors, generalment no tenien instrucció literària i feien els versos per instint en la llengua vulgar:

Tothom pot ésser glosador
per poc que s'hi entretenguin:
amb quatre mots que s'avenguin
vet aquí una cançó.

(popular)

A vegades s'enfrentaven els glosadors d'una manera improvisada recitant o cantant gloses, al costat d'una sèrie d'afezionats casolans, un després de l'altre desfent-se els arguments contraris i retornant-se mutuament les indirectes. Hi ha uns glosadors professionals, intel·ligents i aguts per regles generals, als quals tothom acut en les grans solemnitats (sobretot a la festa de Sant Antoni). Són els típics combats de glosadors; guanya el qui captura a l'altre, és a dir, quan el contrari no sap que contestar. Un artilugi emprat era fer una glosa rimada* que desconcertés al contrari.

Un mariner feia sopes
a sa vorera de mar
i un canet hi va anar
i les se va menjar totes.

(Cançoner P. Ginard)

Sant Antoni va anar a Muro
amb un carro ple de moc,
però no el va poder vendre tot,
perquè tothom ja en tenia.

(glosa rimada, popular)

* Glosa rimada.- Vulgarment se diu glosa rimada a aquella que no rima com les altres, i d'aquesta manera el glosador contrari queda despistat perquè romp l'esquema normalment usat.